N° 67. 1863.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Donderdag 4 Junij.

K. KLEEIJWENS EN ZOON GOES BOEKHANDEL

Editie van Woensdag avond 8 ure.

De burgemeester en wethouders van Vlissingen,

Maken bekend dat de **Kermis of Jaarmarkt** in die gemeente dit jaar invalt op den 20 julij en eindigen zal den 25 julij daaraanvolgende.

Ter bekoming van standplaatsen zullen belanghebbenden zich moeten aanmelden bij de marktmeesters.

Vlissingen, den 29 mei 1863.

De burgemeester en wethouders voornoemd,
J. W. CALLENFELS.
De secretaris,
P. FORBES WELS.

PUBLICATIE.

De burgemeester en wethouders van Vlissingen,
doen te weten: dat door den raad dier gemeente, in zijne vergadering van den 21 maart 1863 is vastgesteld de volgende:

WIJZIGING in het besluit tot heffing van schoolgelden in de gemeente Vlissingen.

De gemeenteraad van Vlissingen,

In aanmerking nemende, dat alinea *b* van art. 1 van het besluit tot heffing van schoolgelden voor de lagere scholen binnen *de gemeente* Vlissingen, *vastgesteld den 29 november* 1858, goedgekeurd bij koninklijk besluit van den 5 maart 1859, *no. 62, in de toepassing moeijelijkheid* ondervindt.

Wenschende zooveel mogelijk het schoolgaan ook van minvermogenden te bevorderen.

Besluit:

de in het 1e lid van letter *b* art. 1 van dat besluit voorkomende bepaling van „10 cent per week" te vernietigen en daarvoor te bepalen 6 cent.

Aldus vastgesteld door den gemeenteraad van Vlissingen, den 21 *maart* 1863.

De burgemeester,
J. W. CALLENFELS.
De secretaris.
P. FORBES WELS.

Behoort bij het koninklijk besluit van den 1 mei 1863, no. 45. Mij bekend,
De minister van binnenlandsche zaken,
(get.) THORBECKE.
Accordeert met het origineel,
De secretaris-generaal bij het ministerie van binnenlandsche zaken, (get.) J. SCHRÖDER.
Voor eensluidend afschrift, zoo veel het geëxtraheerde aangaat, De secretaris-generaal,
(get.) J. SCHRÖDER.
Voor extract conform,
De griffier der staten van Zeeland,
(get.) S. VAN DER SWALME.

En is hiervan afkondiging geschied waar het behoort, den 28 mei 1863.

De burgemeester en wethouders voornoemd,
J. W. CALLENFELS.
De secretaris,
P. FORBES WELS.

BINNENLAND.

Middelburg 3 junij.

In het nommer onzer courant van 18 december des vorigen jaars bespraken wij met een enkel woord het antwoord door den minister van binnenlandsche zaken *gegeven* op een tot hem gerigte vraag naar zijne inzigten betrekkelijk de afdamming van het Sloe. Wij zeiden tevens 's ministers antwoord nader te zullen beschouwen zoodra de redevoering waarin het voorkwam, in het Bijblad zou zijn opgenomen.

Nu wij echter eerst in het gisteren verschenen vel van het Bijblad die redevoering aantreffen, geeft zij ons geen aanleiding het bedoelde onderwerp op dit oogenblik andermaal ter sprake te brengen. *Het* blijkt ons toch dat wij in december den hoofdinhoud van 's ministers woorden hebben weder gegeven. Zij bevatten niet veel meer dan eene uitdrukkelijke verklaring dat met spoed zal worden besloten daar waar eene beslissing noodzakelijk is. Wat nu de noodzakelijkheid in deze betreft, gelooven wij dat iedereen daarvan overtuigd is, maar van den spoed is intusschen weinig gebleken. Het vertragen der beslissing heeft thans welligt tot oorzaak het verlangen van den heer Thorbecke om persoonlijk de plaatselijke gesteldheid te komen opnemen en zich op het terrein zelf te doen voorlichten. Is dit het geval dan zal ongetwijfeld de *beslissing nog ruim een* paar maanden uitblijven, maar wij kunnen dan ook zeker zijn dat zij met volkomen kennis van zaken zal genomen worden. De minister Thorbecke toch houdt er van menigmaal uit zich, zich niet te vergenoegen met rapporten die hem worden voorgelegd, maar ook elders inlichtingen te verkrijgen en de personen die te kiezen die hij meent dat hem deze het best verschaffen kunnen.

Wij hebben dus meer dan eene reden om op dit oogenblik eene beslissing omtrent het Sloe stilzwijgend af te wachten.

De nieuw benoemde substituut-griffier bij het provinciaal geregtshof in Zeeland mr. W. Hartman heeft gisteren den bij de wet voorgeschreven eed afgelegd.

Heden had in eene zeer korte openbare teregtzitting van het hof de installatie plaats.

De prokureur-generaal mr. M. Verbrugge wenscht, na herinnering aan de redenen van het tegenwoordig zamenzijn, den benoemde geluk met zijne bevordering en de hem geschonkene gelegenheid om zich verder te bekwamen in den eigenaardigen werkkring van griffier bij het hof. Door zich te onderscheiden in naauwkeurigheid naauwgezetheid en werkzaamheid zal de benoemde, volgens spreker, niet alleen zich de achting en het vertrouwen maar ook de *genegenheid verwerven van hen met wie hij in betrekking komt,* en daarenboven een waardig opvolger van zijn voorganger zijn. Hij wenscht hem eene voortdurende genoegelijke waarneming zijner betrekking toe en beveelt hem, onder verzekering zijner persoonlijke welwillendheid, tevens in de welwillendheid van het hof aan.

Naar aanleiding van het vervolgens genomen rekwisitoir, waarvan het hof akte verleent, geschiedt door den griffier voorlezing van het koninklijk besluit van benoeming en der akte van eedsaflegging.

Daarna neemt de voorzitter mr. C. W. E. Vaillant het *woord. Hij zegt niet te willen uitweiden over hetgeen aan* het koninklijk besluit tot benoeming is voorafgegaan: „manet alta mente repostum;" hij wil alleen *met weinige* woorden den benoemde geluk wenschen met de genoten onderscheiding. Hij geeft hem de verzekering dat hij met welwillendheid ontvangen wordt, en vertrouwt dat hij den gunstigen naam, reeds elders verworven, door ijver en werkzaamheid ook hier zal handhaven. Daar in dit kollegie hooge prijs gesteld wordt op zamenwerking en kollegiale vriendschap, drukt de voorzitter de hoop uit dat ook de nieuw benoemde daarmede zal instemmen en verklaart hem daarna geïnstalleerd.

De geïnstalleerde bedankt den voorzitter voor de gesproken woorden, onder verzekering dat hij de hem toegezegde welwillendheid op hoogen prijs stelt. Hij zegt te beseffen welke zware verpligtingen er thans op hem rusten en verzekerd te zijn dat er dikwijls moeijelijkheden voor hem zullen ontstaan. Hij vertrouwt echter dat het hof zijne pogingen zal ondersteunen en beveelt zich daartoe bij allen aan. — In het bijzonder rigt hij het woord tot den griffier jhr. mr. W. C. de *Jonge en hij vertrouwt dat deze zijne zwakke* pogingen schragen zal. Hij brengt hem dank voor de ondervondene welwillende ontvangst en beveelt zich verder bij hem aan.

Hierna sluit de voorzitter de zitting.

Gisteren middag is met goed gevolg van de marinewerf te Vlissingen te water gelaten Zr. Ms. schroefstoomschip Aart van Nes.

De Staatscourant van gisteren deelt weder verschillende benoemingen mede van plaatselijke kommissiën voor de oprigting van een nationaal gedenkteeken voor 1813 enz. Daaronder komen in deze provincie nog voor:

HULST. P. P. T. Pierssens, burg., voorl. voorz., H. J. van den Berghe, L. J. Blemel, P. Burm, C. P. Buyze, J. E. Callenfels, J. J. Claassen, mr. F. van Deinse, A. van Hecke, A. G. van Hombach, L. J. Janssens, J. C. Kegelaer, A. D. Kluijskens, K. de Lozanne, Ph. J. Maertens, mr. P. v. d. Meer Mohr, F. van Mervennée, G. J. Oosterhoudt, C. C. P. Pierssens, J. Rottier, P. Schenkenberg van Mierop, A. J. Steenput, F. H. Stubbé, A. E. Susijn, J. J. Verwilghen, J. van Vessem, J. F. Voet, dr. E. Vogelvanger, L. J. F. van Waesberghe.

OOSTBURG. F. L. Benteyn, burg., voorl. voorz., J. F. van Aert, A. Bax, J. F. Bonte, C. van Boven, H. J. van Braambeek, A. J. Bronswijk, B. de Die, A J. Fokker, Iz. le Grand, mr. F. J. Hennequin, Iz. van Houte, J. Karelse, P. Kotvis, H. B. Maal Henry, L. Mabesoone, M. L. Mazure, J. W. le Nobel, Johs. Nortier, J. O. Risseeuw, Jozs. Risseeuw Pz., mr. J. E. Risseeuw, B. J. Koegiers, R. Scheele, L. Theri Mz., M. Theri, Iz. Versluys, G. Wisse.

THOLEN en OUD-VOSSEMEER. C. J. de Vulder van Noorden, burg., voorl. voorz., W. Boogaard, J. M. Boom, A. van den Burgts, J. J. Bybau, jhr. F. C. de Casembroot, jhr. J. L. de Casembroot, J. L. Christiaanse, H. Cornelisse, M. C. van Elsacker, B. G. Friderichs, A. Geluk JAz., J. Geluk JMz., H. van Gorsel, A. de Graaf Gz., M. van Keulen, H. Mol, mr. C. J. Pické, D. Prince, H. van den Stel, A. Vermeulen, H. Vermeulen, I. Vermeulen, mr. F. A. Wagtho, A. de Wilde Cz.

SLUIS. J. H. Hennequin, burg., voorl. voorz., J. Bekaar, J. B. Bekaar, J. H. van Dale, mr. W. F. van Deinse, H. E. J. Heyndhs, J. C. Hennequin, J. M. Hennequin, P. F. Hennequin, W. P. V. Hennequin, I. F. Hennequin, T. J. Janssen, E. Maertens, A. Noest, J. Noest, H. J. Parker Verboom, P. A. Pieterse, F. van de Plassche, A. de Priester, P. Kenier, Jac. le Roy, C. Schout Velthuys, J. F. Stern, J. L. Stern.

Op de punten van beschrijving voor de algemeene vergadering der Maatschappij tot nut van 't algemeen, die den 11 augustus aanstaande zal plaats hebben, komt o. a. voor: beraadslaging over het wenschelijke van zich tot de regering te wenden, in 't belang van de afschaffing der doodstraf; van pogingen aan te wenden ter bevordering van de zedelijke *belangen van den dienstbaren stand; van te beproeven een* patronaat over de armen te vestigen of door degelijke middelen hun toestand te verbeteren; en over het belang dat de maatschappij dient te stellen in de zaak der volksvermaken.

Bij gelegenheid van het pinksterfeest, naar russische tijdrekening, *is zondag in de kapel van H. M. de koningin*-moeder eene plegtige dienst gehouden, die door den generaal Mansouroff, minister van Z. M. den keizer aller russen, te 's Hage, de leden van het gezantschap en de russische onderdanen, die zich in de residentie bevinden, werd bijgewoond.

De Staatscourant *van gisteren bevat het* koninklijk besluit van den 20 april jl., houdende bepalingen omtrent het opnemen der sterkte van gedistilleerd enz. met verschillende bijlagen.

Benoemingen en besluiten.

RIDDERORDEN. Vergunning verleend aan mr. D. M. M. *d'Hangest baron d'Yvoy van Mydrecht,* Zr. Ms. *kamerheer,* dienstdoende bij H. M. de koningin-moeder, tot het aannemen van het kommandeurskruis 2e klasse der Hertogelijk-Saksen-Ernestische huisorde, hem door Z. H. den hertog van Saksen Altenburg geschonken.

LEGER. Benoemd tot 1en luitenant bij het 5e regement dragonders (naar ouderdom van rang) de 2e luitenant jhr. J. A. de Jong van Beek en Donk, van het korps.

BELASTINGEN ENZ. Benoemd tot kontroleur-kommandeur *der ambulante recherche te water in de tweede afdeeling,* de heer J. Houwing, thans hoofdvisiteur te Rotterdam *en tijdelijk met voormelde betrekking belast.*

Pensioen verleend, ten bedrage van f 1523, wegens ouderdom en diensttijd, aan den heer P. Vermaat, ontvanger der direkte belastingen en akcijnsen te St. Maartensdijk.

KONSULATEN. Erkend als konsul van Italië voor Curaçao en onderhoorigheden de heer Abraham Cohen Henriquez, en benoemd tot nederlandsch konsul voor de Sandwich-eilanden de heer F. Bauning, te Honolulu.

Kerk- en schoolnieuws.

Tot predikant bij de nederduitsche hervormde gemeente te Koudekerke is beroepen de heer J. E. Steenbakker Morilijon Loysen, te Bodegraven.

— Ll. zaturdag werd alhier de 17e algemeene vergadering gehouden van de Gewestelijke vereeniging Zeeland van het Ned. onderwijzers genootschap.

Behalve de *vertegenwoordigers der verschillende distrikts*-vereenigingen en nog eenige leden, waren daarbij met het uitvoerend bestuur ook tegenwoordig de provinciale inspekteur, de schoolopziener van dit distrikt en twee leden der plaatselijke schoolkommissie van Middelburg.

De vergadering werd geopend met eene toespraak door den voorzitter, den onderwijzer W. Auer, onder wiens leiding de vastgestelde werkzaamheden vervolgens plaats hadden. Daarna trad de heer H. J. Bastmeijer, hoofdonderwijzer te Zierikzee, *op en hield eene allezins gepaste redevoe*ring, ten onderwerp hebbende: de ondervinding is de beste leermeesteres.

Het verslag door den sekretaris van wege het gewestelijk bestuur des genootschaps uitgebragt, gaf ruime stof van tevredenheid, zoo over den bloeijenden toestand der gewestelijke vereeniging als over de ijverige werkzaamheid der distrikts-vereenigingen en hare afdeelingen.

Op de prijsstof in het schoonschrijven, ten verleden jare door het gewestelijk bestuur voor de hulponderwijzers uitgeschreven, waren acht stellen schriften ingekomen, waarvan, op grond der beoordeeling, aan het stel geteekend H. den eersten prijs, en aan dat, aangewezen door het woord Middelburg, *den tweeden prijs was toegekend. Bij de ope*ning der naambriefjes bleek dat van het eerste stel schrijver was de hulponderwijzer J. Buis te Axel en van het tweede de hulponderwijzer K. Fret te Vlissingen.

Tot afgevaardigde voor de gewestelijke vereeniging bij de algemeene vergadering van het genootschap, dit jaar te Amersfoort te houden, werd benoemd de heer J. Reijers te Yzendijke.

Tot de voorgestelde werkzaamheden behoorde ook het spreken *over de schrijfleerwijze van de heeren Gebroeders* Callewaert. Veel werd voor en tegen deze schrijfmethode aangevoerd, en men kwam tot het besluit, dat eerst later, wanneer door ondervinding nog meer resultaten zullen

verkregen zijn, eene gunstige of ongunstige beslissing kan worden genomen.

Evenzoo werd gesproken over de invoering van de school- of leerpligtigheid hier te lande, mede door de maatschappij Tot nut van 't algemeen reeds vroeger ter sprake gebragt. Het oordeel der vergadering was, dat bij al de moeijelijkheid en de bezwaren om de ouders te noodzaken hunnen kinderen het noodige onderwijs te doen geven, het toch zeer wenschelijk zou zijn, dat door de regering maatregelen konden genomen worden, om het geheele of gedeeltelijke schoolverzuim van leerpligtige kinderen eens te doen ophouden. Over het schoolverzuim toch valt ook in dit gewest in verschillende streken nog zeer te klagen, tot bewijs waarvan de afgevaardigde uit het zesde distrikt belangrijke en treurige mededeelingen deed betreffende dat distrikt en zijne gemeente.

Daarna werd ter sprake gebragt de vraag of het nuttig zou kunnen zijn de scholen te splitsen in afzonderlijke jongens en meisjes scholen, vooral in gemeenten, die door hare bevolking daartoe in de gelegenheid zouden zijn. Tot vele en zeer verschillende beschouwingen gaf de behandeling van dit onderwerp aanleiding. De overtuiging van het wenschelijke en nuttige was in dit geval de slotsom der overwegingen, vooral wanneer aan de meisjesscholen ook tevens geëxamineerde onderwijzeressen konden worden toegevoegd, die, behalve het wetenschappelijk onderwijs, ook onderrigt konden geven in de voornaamste vrouwelijke handwerken. Nog over andere onderwerpen werd gesproken, zoo als: over eene door het genootschap opgerigte Maatschappij van levensverzekering en lijfrente ter verzorging van onderwijzers weduwen en weezen; over de werking der schoolwet van 1857, over het nog blijven volgen der spelling van den hoogleeraar Siegenbeek bij het taalonderwijs op de scholen, zoo lang het nieuwe nederlandsche woordenboek nog mogt ontbreken enz. Een en ander gaf ruime stof om verschillende mededeelingen te doen en nuttige denkbeelden aan te geven.

Regtszaken.

Te Bergen op Zoom heeft de raad der dienstdoende schutterij in de vorige week een schutter veroordeeld tot eene geldboete van f 15 en in de kosten, en bij niet betaling tot een provoost-arrest van 14 dagen, ter zake van: 1. het door woorden beleedigen van den kapitein-kommandant der schutterij; 2. het zonder verlof weg blijven van de aangezegde inspektie en het zich in burgerkleeding op de exercitieplaats vertoonen; en 3. de divisie schutterij te hebben gevolgd en uitgejouwd.

Gemengde berigten.

Een buiten de Dampoort alhier woonachtige jongen bood op een der dagen van de vorige week volgens gewoonte aan de huizen der ingezetenen goudvisch te koop aan. Bij een der ingezetenen aanbellende schijnt hij van de afwezigheid der dienstbode gebruik te hebben gemaakt om uit een kamer een dames-werkdoosje weg te nemen. Van de vermissing bij de policie aangifte gedaan zijnde werd de jongen ondervraagd en weder op vrije voeten gesteld. Eergisteren heeft hij getracht zich onder de gemeente Koudekerke door ophanging van het leven te berooven; de voorbijgangers hebben hem evenwel ontdekt en na eenige inspanning is het gelukt hem uit zijn bewusteloozen toestand bij te brengen. Hij is voorloopig naar het gasthuis overgebragt en is thans buiten gevaar. Wij vernemen dat vrees voor verdere vervolging hem tot deze daad gebragt heeft.

— Een bedroevend ongeluk viel maandag voormiddag aan de Weversluis in den polder Schouwen voor. Een braaf, werkzaam, jeugdig huisvader S. H. van Krieken, te Zierikzee woonachtig en aldaar bezig zijnde met nog 2 andere werklieden met slijk van den oever in eene jol te laden, is op die plaats verdronken, daar de jol aan het achtereinde eensklaps vol water geraakte en dadelijk zonk. De twee anderen waren zoo gelukkig zich nog te kunnen redden; ook hij beproefde dit, maar geraakte met zijn been verward in het touw waarmede de jol aan den oever was vastgemaakt, zoo dat hij daaraan hangen bleef en daarna in de diepte zonk. Hij laat eene vrouw met drie kinderen na.

— Volgens vele fransche en engelsche bladen leven wij in den tijd der wonderen. Zulk een wonder is de nieuwe telegraaftoestel, uitgevonden door pater Casselli, waaraan hij den naam pantelegraaf heeft gegeven en die door de fransche regering, ter vervanging van den telegraaf van Morse, ten gebruike wordt ingevoerd. Verbazingwekkend is hetgeen men met dezen nieuwen toestel verrigten kan. Een te Parijs geschreven depeche wordt bijv. te Marseille, zonder de hulp eens schrijvers, door den pantelegraaf autografisch en zeer naauwkeurig overgebragt; zoo ook elke beeldtenis, schets, teekening enz. Onlangs liet de keizerin haar portret aan eenige vriendinnen in de departementen telegraferen, en pater Casselli telegrafeerde eens de afbeelding eener roos in vollen bloei van het parijsche observatorium naar het telegraafbureau. De roos was hoogrood, en de bladeren waren frisch groen, en de reproduktie door den telegraaf was ook in de kleuren volkomen gelijk aan het oorspronkelijke. Rossini telegrafeerde naar Marseille een melodie, die hij ter eere van den uitvinder had gekomponeerd. De pantelegraaf behoeft niet zulk een sterken elektrischen stroom als de telegraaf van Morse, en is ook minder aan den invloed van de werking der atmosfeer onderhevig.

— Eene door den franschen minister van oorlog benoemde kommissie stelt voor de homoeopathie op de ziekten der paarden toe te passen. Spoedig zal eene tweede reeks proeven tot dat einde plaats hebben.

— Eenigen tijd geleden verloor een rijk grondeigenaar X. in eene societeit in zekere belgische stad 100,000 franks aan een jong mensch. Den volgenden dag bragt deze het geld. De ander telde het, bedankte, bood hem een sigaar aan en praatte wat over koetjes en kalfjes. Dadelijk nadat de verliezer zich verwijderd had begaf de winner zich met het geld naar een notaris, wien hij de 100.000 franks ter hand stelde, met last om ze te doen inschrijven op het grootboek en de renten uit te keeren aan de vrouw van X., terwijl het kapitaal bij overlijden op de beide kinderen moest overgaan. Niet lang daarna overleed X., die een hartstogtelijk speler was, geheel geruineerd. Dank zij de 5000 franks rente kan de moeder nu hare kinderen eene goede opvoeding geven en op fatsoenlijken voet blijven leven.

— Te Stratford upon Avon is eene bijeenkomst gehouden om te beraadslagen, op welke wijze het driehonderdjarig feest der geboorte van Shakespeare in het volgende jaar zal worden gevierd. De vergadering werd door eene talrijke menigte bijgewoond en er is onder anderen besloten, om het door koning Eduard IV te Stratford gestichte gymnasium, waar Shakespeare zijne opvoeding ontving, te vergrooten; voorts is er een prijs uitgeschreven, die elke drie jaar voor het beste gedicht op Engelands grooten dichter zal worden toegekend.

— Het badsaizoen te Scheveningen wordt 15 dezer geopend.

— Z. K. H. de prins van Oranje heeft jl. zondag een bezoek gebragt bij HH. MM. den keizer en de keizerin van Frankrijk.

— Sedert ongeveer 7 jaar woonde, gelijk men uit Malmedy berigt, in het groote dorp Ligneville aan den straatweg een engelschman, met name van Hawarden, met eene keukenmeid en een andere dienstmaagd. Zijne voornaamste bezigheid bestond in jagen en visschen. Hij voerde eene zeer goede huishouding, was steeds bij de rijkste familjes te Malmedy en de nabijgelegen belgische plaatsen, waar de rijke lederfabriekanten wonen, genoodigd, en gaf zelf des winters twee danspartijen. Voor twee jaren was hij plotseling tot de katholieke kerk overgegaan. Na eene kortstondige ziekte stierf hij voor 14 dagen en had zijn vermogen aan twee kerken te Ligneville en Belivaux vermaakt. Na zijn dood bleek echter zeer onverwacht, dat deze heer van Harwarden eene vrouw was, 54 jaren oud, met name Gilebrank en van een hollandsch eiland geboortig. Deze dame laat een vermogen van 400,000 th. in staatsfondsen na. De policie heeft voorshands woning en nalatenschap verzegeld.

— De aartsbisschop van Toledo (Spanje) heeft de Misérables van Victor Hugo op den index van verboden werken gesteld en bevolen, dat alle leeken de exemplaren die zij bezitten dadelijk in handen hunner pastoors of biechtvaders moeten stellen; deze moeten dat onzedelijke en ongodsdienstige boek dadelijk verbranden Dit voorbeeld is door andere spaansche bisschoppen gevolgd.

— In den loop van dit jaar zullen de afgebrande fabrieken te Enschedé herbouwd en haar getal zelfs met drie of vier vermeerderd worden. Er is ook een begin gemaakt met den bouw der Twentsche industrie- en handelschool.

— Te Genderen is in de vorige week een huwelijk gesloten tusschen een jongman en eene jonge dochter, welke te zamen nog geen 34 jaren tellen.

— Dezer dagen heeft de portier van een der voornaamste huizen te Weenen zijne betrekking bij notariële akte verkocht, voor 5000 florijnen. De geschenken welke de portier in bedoeld huis jaarlijks gemiddeld ontvangt bedragen ruim 1000 florijnen.

— Bij een besluit van den keizer van Brazilië van 17 april jl., is in de bepalingen en gebruiken betrekkelijk de akten van den burgerlijken stand, de huwelijksverbindtenissen, de doopplegtigheden en het begraven van lijken, eene vrijgevige wijziging ten behoeve der onroomschen gemaakt. Die wijziging heeft de strekking om de bezwaren en grieven van protestantsche landverhuizers weg te nemen, zoo veel doenlijk is in een land alwaar de katholieke godsdienst de godsdienst des staats is.

— Verschillende geneesheeren te Berlijn hebben met het oog op het steeds toenemend aantal gevallen van apoplexie, de oorzaak daarvan trachten op te sporen. Zij hebben bij dit onderzoek gekonstateerd dat deze plotselinge sterfgevallen zich vooral hebben voorgedaan sedert het gebruik van beijersch bier te Berlijn meer algemeen is geworden. Het schijnt dat personen, die de gewoonte hebben om groote hoeveelheden beijersch bier te gebruiken, vooral aan apoplexie bloot staan. Gemiddeld heeft men van de 9 op de 10 gevallen van dezen aard, volgens deze geneesheeren, den nadeeligen invloed kunnen konstateren van dezen drank, bij een gebruik in den vroegen morgen of in den laten avond.

— Terwijl men zich veeltijds pleegt te beklagen over den langen duur van regtsgedingen, en menigmaal de bewijslevering dat men een wettigen titel bezit groote moeijelijkheden oplevert, heeft een opperhoofd van Nieuw Zeeland daarin eene groote vereenvoudiging gebragt. Hij had zich neergezet op een stuk land, waarvan men hem den eigendom betwistte en bewees nu zijne regten daarop door de volgende onwederlegbare bewijsvoering: „Men kan mij het bezit van een volledigen titel op dezen grond niet betwisten, daar ik den laatst voorgaanden eigenaar heb opgegeten."

Burgerlijke stand.

MIDDELBURG. Eerste huwelijksafkondiging den 31 mei: J. M. Klittenberg, weduwn, 39 j. met E. le Grand, jd. 29 j. J. J. Ceulen, jm. 32 j. met A. P. Smits, jd. 27 j.

(Van 23 tot 30 mei.)

VLISSINGEN. Gehuwd: C. Theune, jm. 32 j. met L. Stroo, jd. 23 j. D. C. Smit, jm. 26 j. met C. E. van Opberghen, jd. 28 jaar.

Bevallen: H. Maquelin, geb. Bestelink, d. A. H. de Jonge, geb. Stal, d. E. M. van der Brugge, geb. Goudsblom, z. J. van der Maden, geb. Spoore, z. E. A. van der Poel, geb. van Sprang, d. W. E. A. van der Breggen, geb. van der Breggen, d.

Overleden: J. Vogt, man van A. M. W. van Santwijk, 53 jaren.

GOES. Gehuwd: J. Walraven, jm. 25 j. met M. de Munck, jd. 22 j. P. Kloosterman, jm. 25 j. met G. Hagenaar jd. 23 j. F. T. van Hove, jm. 26 j. met G. Mange, jd. 32 j. G. de Heer, jm. 26 j. met S. van Sas, wed. 27 j.

Bevallen: T. Kopmels, geb. Verhage, z. A. Winginder, geb. Kalb, z. C. M. A. den Boer, geb. van Rooij, d. T. Henderikse, geb. van Sluijs, z. W. J. V. de Jongh, geb. Callenfels, z. M. van der Does, geb. Poelman Goossen, d. D. J. Verbiest, geb. Haze, z.

Overleden: P. Buitendijk, d. 12 j. J. van het Westeinde, weduwn. van E. Maas, 80 j. C. Bodbijl, d. 5 j. M. Tolhoek, wed. van J. van Zweeden, 59 j. A. Biersteker, man van A. C. Scheele, 53 j. G. F. de Jonge, d. 15 m. S. Weststrate, d. 1 j. G. A. van der Meulen, wed. van M. Ramondt, 73 j. A. Biestraten, z. 2 m. H. Mange, man van A. Moerland, 36 j. J. Cornaaij, wed. van C. Mulder, 81 j. H. Thoen, z. 17 m.

ZIERIKZEE. Bevallen: F. Bontenbal, geb. Melgers, d. J. W. Bal, geb. Was, d.

Overleden: C. M. Vorstheuvel la Brand, echtgen. van A. Moermans, 27 j. W. van der Harten, echtgen. van A. Geene, 76 j. M. de Weerd, vrouw van J. Voorbeitel, 63 j.

Meteorologische waarnemingen,

gedaan op 's rijks werf te Vlissingen, des middags 12 ure. mei 1863.

Datum.	Wind. Rigting.	Wind. Kracht.	Barometer bij 0°.	Thermometer C.	betrekkelijk vochtigheid.	Spanning van den damp.	Regen in 24u.	Aanmerkingen.
24	NOost.	11	758 3	12.4	0.55	6.14	0.0	held. bew. regen.
25	NOost.	10	758.3	12 8	0.69	7.88	1.2	bew. ligte regen.
26	No t.N.	7	765.7	13.4	0.67	8.00	0.5	ligt bew. helder.
27	W.t.N.	1	770 6	12.8	0.76	8.68	0.0	ligt bew. helder.
28	W.t.N.	1	769.8	15 0	0.69	9.00	0 0	ligt bew. heijig.
29	W.t.N.	1,5	768.2	15.2	0.86	11.22	0.0	ligt bew. held. heij.
30	W.t.N.	3	767.3	16.0	0.82	11.20	0.0	bew. heijig helder.
	N. 28 O. of NNO ½ O	6.93	758,0	13,6	0,71	8,61	0,56	De grootste windkracht is geweest op den 12 mei 1863, des morgens 11 uur, N. O. gemiddeld 34 p. op de vierkante el, zwaarste druk 60 vierkante el.

De onderste regel bevat de opgaaf der gemiddelde meteorologische waarnemingen gedurende de maand mei, op den middag ten 12 ure.

Thermometerstand.

1 junij 's av. 11 u. 51 gr.
2 „ 's morg. 7 u. 55 „ 's midd. 1 u. 70 „ 's av. 11 u. 60 gr.
3 „ 's morg. 7 u. 60 „ 's midd. 1 u. 74 gr.

Staten generaal.

TWEEDE KAMER

In de zitting van maandag zijn de beraadslagingen voortgezet over het wetsontwerp tot definitieve vaststelling van hoofdstuk IX der staatsbegrooting voor 1863 (departement van koloniën) en wel over §§ 2, 4, 5, 6 en 7.

De heeren Godefroi, Heemskerk Az. en Mijer drongen in de eerste plaats bij den minister aan, dat hij de wijziging in het kontrakten-stelsel, zoo dat alleen met individuen kon worden overeengekomen, bij de wet zou regelen, want zij zagen in regeling bij administratieven maatregel een inbreuk op de algemeene wet, terwijl de regering toegezegd had alle ingrijpende maatregelen bij de wet te regelen. De heer Heemskerk Az. wees daarbij op het voornemen des ministers, om de suikerregeling van 1860 bij besluit te herzien en was daarom van meening dat voor de wet, die de goevernements kultures en de partikuliere teelt zou regelen, niets zou overblijven. De minister van koloniën achtte het dringend noodig, op grond van alle adviezen uit Indië, ten einde misbruiken te keeren, ten spoedigste de ordonnantie van 1838 te wijzigen en terug te komen tot het stelsel van 1819, hetwelk bepaalde dat kontrakten voor arbeid met individuen moesten worden gesloten. Hij was een voorstander van wettelijke regeling, maar hij beloofde bepaaldelijk het geheele stelsel van kultures tot eene nadere wettelijke regeling in statu quo te laten, doch hij achtte zich niet verantwoord met elken maatregel te wachten tot dat eene wet tot stand kon komen. Wat de suikerregeling betrof, betoogde hij dat de wederinvoering van eene vaste hoeveelheid in het belang van het goevernement, van de bevolking en van de planters was. Het huis Hoboken had o. a. na de suikerregeling van 1860 naar Indië bevel gezonden, minder suiker te fabriceren. Het tegenwoordig stelsel belet meerdere produktie, want dan gaan de fabrieken te niet. Op de dringende aanschrijvingen van het indisch bestuur heeft de minister besloten eene wijziging te brengen in het besluit van 1860, maar dit zou niet prejudicieren op de uitgifte van nieuwe kontrakten. Buiten die twee punten bleef er nog veel voor de wettelijke regeling over, als het voorschottenstelsel, de heerendiensten enz. Hij zou het koninklijk besluit tot wijziging der suikerregeling met eene memorie van toelichting aan de kamers overleggen.

De heer van Bosse keurde de zienswijze des ministers goed en zag daarin een bewijs, dat hij niet behoorde tot de geavanceerde partij. Hij achtte het kontrakteren met individuen van het hoogste belang, maar meende dat geene vrijwillige suiker-kultuur mogelijk was zonder tusschenkomst der hoofden. De minister betwistte dit en wees op het voorbeeld van de residentie Madioen, waar zelfs bij gemeenschappelijk landbezit vrije overeenkomsten voor de suikerkultuur waren gesloten. Hij beloofde daaromtrent het rapport te zullen overleggen. Hij wilde echter liever geene partikuliere industrie dan vermomden dwang.

De heeren van Nispen en Wintgens verdedigden de tegenwoordige suikerregeling en bestreden het aannemen van een [illegible] van levering. De minister wees hen op het oordeel der [illegible] deskundigen. De heer de Brauw konstateerde dat de minister een beginsel loslies of hij alle ingrijpende

maatregelen niet uitsluitend bij de wet wilde regelen. Hij meende bovendien dat nog meer maatregelen dan het kontrakteren met individuen moesten worden genomen, om de misbruiken van de partikuliere industrie te beletten.

De heer Mijer meende dat de minister het verleenen van alle hulp aan de suikerfabriekanten had ontraden, toen hij als lid der kamer tegen den tijdelijken minister van koloniën, den heer Betz, sprak. De minister antwoordde hem, dat hij alleen gesproken had van voorschotten in geld en dat hij geene partiële hulp wilde. terwijl de heer Mijer wel beter kon weten, want er waren suikerkontraktanten onder *zijne bloedverwanten, die vooral op wijziging der* kontrakten aandrongen.

In deze diskussie is de indigo-kultuur in het breede door den heer Mijer besproken. Hij nam die in bescherming als goevernementsteelt en vroeg ophelderingen over het besluit van den goeverneur-generaal, waarbij bepaald was dat, naarmate de partikuliere suikerkultuur zich uitbreidde in Bagelen en Banjoemas, de goevernements indigo-kultuur zou worden ingetrokken. De minister verklaarde dat de indigo-kultuur na een proefjaar zou worden ingetrokken, indien zij bleek te bezwarend voor de bevolking te zijn, terwijl *zij als tweede gewas in den Oostboek van Java* met goed gevolg door partikulieren werd gekweekt. Intusschen bestond verschil tusschen hem en het indisch bestuur omtrent het jongste besluit en was de goeverneur-generaal aangeschreven, dat besluit te schorsen.

De heer Mijer besprak ook nog de verbeteringen, die de minister in de koffijkultuur wilde brengen en betoogde dat vroegere regeringen daarin ook verbeteringen hadden aangebragt. De minister hield vol hetgeen hij daaromtrent in de memorie van beantwoording had gezegd en verklaarde dat hij in verband met alinea 4 van art. 56 vele verbeteringen in *die kultuur wilde* brengen.

Vervolgens werd de beraadslaging geopend over § 3 van het verslag, handelende over de landrente. De heer Mijer betoogde dat vroegere regeringen daarin ook verbeteringen hadden gebragt of willen brengen en vroeg den minister of hij niet zou letten op de vroeger daaromtrent uitgebragte adviezen. Dit laatste beantwoordde de minister toestemmend.

Daarna is de vergadering verdaagd tot den volgenden dag.

In deze zitting is ingekomen 1. eene missive van den minister van buitenlandsche zaken ten geleide eener overeenkomst met Zwitserland gesloten. houdende de voorwaarden, waarop konsulaire *agenten van dat land in onze overzeesche* bezittingen zullen toegelaten worden; 2. een wetsontwerp tot vaststelling van uitgaven wegens verstrekkingen door het departement van oorlog, dienstjaar 1863.

Voorts is nog uitgebragt het eindverslag over het wetsontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der staatsbegrooting voor 1863. De dag der diskussie zal later bepaald worden.

Gisteren zijn de beraadslagingen over het wetsontwerp voortgezet en wel *over de verschillende paragrafen.*

In de eerste plaats is de diskussie voortgezet over § 3 (landrente). De heeren Godefroi. de Brauw, van Lijnden en Mijer betoogden hoofdzakelijk dat de verandering, die de minister wilde invoeren, moest geschieden bij de wet, omdat het een vraagstuk gold, dat diep ingreep in de indische huishouding en het ook voortvloeide uit den geest van het regerings-reglement. De heer de Brauw verklaarde dat de rigting van den minister van koloniën thans duidelijk was, t. w. om verwerping van het thans op Java bestaande stelsel. Hij achtte echter eene verandering in de wijze van aanslag *nadeelig zoowel voor de schatkist* als *voor de bevolking* en beweerde dat het plan des ministers was een schroomelijk ingrijpen in de javaansche huishouding. De heeren Kappeyne van de Coppello en Heemskerk Az. gaven daarentegen als hun gevoelen te kennen, dat de regering bij de regeling van het besproken punt geheel vrij was, want dat onder de uitdrukking „algemeene verordening" zoo wel een wet als een besluit en eene ordonnantie van den goeverneur-generaal begrepen wordt De heer Kappeyne van de Coppello beweerde zelfs, dat bij voorkeur geene wettelijke regeling op den voorgrond moest staan, en dat alleen daarvan de reden kon zijn, wanneer de behoefte daaraan bleek te bestaan. Hij prees den minister, die zich om stemmen te winnen, niet door koncessiën wilde binden. De heer Heemskerk, hoewel toegevende dat de regering vrij was, had gaarne gewenscht, dat de regering eene wet beloofd had, omdat dit zijns inziens volgde uit alinea I van art. 59 regeringsreglement. Hij vroeg ook waarom de knevelarij der hoofden niet kon worden geweerd als men de verordening handhaafde, waarbij als *knevelarij werd beschouwd* de daad van het inlandsche hoofd, die meer dan 8 pct. van de bevolking afneemt. De heer van Nispen van Sevenaer verklaarde dat het amendement, bij het vaststellen van het regeringsreglement door hem voorgesteld en aangenomen, en hetgeen het tegenwoordige art. 59 is, de regering vrij heeft gelaten, maar nu de regering een hoofdelijken aanslag wil, acht hij wettelijke regeling hoogst wenschelijk. De heer van Lijnden vroeg nog welke de uitkomsten zijn van het kadastreren met het oog op de door den inlander te betalen belasting, en of de ondervinding in Britsch-Indië niet geleerd had, *dat hoofdelijke aanslag niet te* verkiezen was boven gemeentelijken?

De heer van Heukelom weerlegde den heer Heemskerk Az., en beweerde dat knevelarij der hoofden alleen dan plaats had als zij de bevolking meer lieten betalen dan zij moet. Zijns inziens moest in het belang eener goede kontrôle de magt der hoofden zich beperken tot een algemeen bestuur.

De minister van koloniën antwoordde dat de regering vrij was om eene wijziging te brengen in de heffing der landrente, het zij zij dit wilde doen bij de wet, bij besluit of bij ordonnantie. *De minister was echter niet ongenegen voor* wettelijke regeling, maar wilde zich niet reeds door beloften binden. De minister herhaalde voorts dat de opmetingen op Java geschiedden met het doel niet om meer te laten betalen, maar om evenredigheid te bevorderen; dat tegenwoordig bij den aanslag slechts willekeur heerschtte; en dat hij bij ondervinding wist, dat het zoogenaamde prestige der *hoofden slechts voortvloeide uit* de aanstelling van het nederlandsch goevernement.

Op de vragen van den heer van Lijnden antwoordde de minister, dat naar zijn oordeel de opmetingen ten gevolge zullen hebben dat de belastingen meer zullen opbrengen, en dat in Britsch Indië de ondervinding geleerd heeft, dat een goed geregelde hoofdelijke aanslag de voorkeur verdient boven een gemeentelijken aanslag.

De heer Mijer *geloofde* dat eene wettelijke regeling in de wijze van heffing der landrente noodzakelijk was, omdat er naauw verband bestond tusschen dat onderwerp, het kultuurstelsel en de *heerendiensten.*

De minister antwoordde dat dit verband zoo naauw niet was of beiden konden afgezonderd geregeld worden.

Bij § 8 (kina kultuur) drongen de heeren Gevers Deynoot, van Eck en Idserda aan op overlegging der rapporten van de deskundigen betreffende die kultuur. Zij beweerden, dat daaraan een verkeerde rigting werd gegeven, en dat deze belangrijke zaak niet moest worden opgeofferd aan de twisten *van deskundigen. De minister* verklaarde dat de bewuste rapporten niet vatbaar waren voor overlegging. Hij had geen partij getrokken voor de Pahudiana maar had ze ook niet doen uitroeijen. *De tijd moest hier* uitspraak doen. In dien zin had de minister den goeverneur-generaal aangeschreven. De aanplant der Pahudiana was echter te kostbaar en te bezwarend. Bij § 12, (konsignatie-stelsel) betoogde de heer Blom, dat hoewel dit stelsel voordeelen aan het goevernement had verschaft, daartegen groote nadeelen overstonden; dat de handel dit stelsel niet meer behoefde en dat eene uitbreiding van den verkoop van produkten op Java *voordeelig voor den staat zou zijn.*

De verdere beraadslaging werd hierop verdaagd tot den volgenden dag.

Wetsontwerpen.

Goedkeuring van de drie verdragen met België.

De hoofdbepalingen dezer wetsontwerpen zijn de volgende:

1. Regeling der wateraftappingen uit de Maas.

Er zal beneden Maastricht een nieuw kanaal gemaakt worden, dat tot voedingskanaal zal strekken voor alle kanalen beneden die stad en voor de bevloeijingen in de Kempen en in Nederland (art. 1). De sluis no. 19 te Hocht zal gesloten worden en vervangen door eene nieuwe sluis in de Zuidwillemsvaart boven het in art. 1 bepaalde kanaal (art. 2). Het waterpeil in het kanaal tusschen Maastricht en de sluis no. 18 te Bocholt zal zoodanig verhoogd *worden, dat de* afloop van het water, dat afgetapt wordt, met geene meerdere snelheid behoeve plaats te hebben dan van 25 tot 27 duim *in de sekonde (art. 3). De* hoeveelheden water die afgetapt mogen worden zijn bepaald bij de artt. 4 en 5. De artt. 6--8 bevatten bepalingen omtrent den geregelden loop van het water. Volgens art. 9 zullen de beide mogendheden negen jaren lang f 100,000 's jaars besteden tot verbetering van de Maas tusschen Maastricht en Venlo. Van die sommen zal Nederland ¼ en België ¾ betalen. De aanleg van het in art. 1 genoemde kanaal geschiedt, luidens art. 10, voor gemeenschappelijke rekening, onder bepaling dat het totaal van alle geldelijke bijdragen van België f 900,000 niet kan te boven gaan. De bedoelde werken moeten voor 1 januarij 1866 *uitgevoerd zijn, tot welk tijdstip de voeding der* kanalen en de bevloeijingen zullen plaats hebben op den voet der beide vorige jaren (art. 13). De ratifikatiën van dit verdrag zullen binnen vier maanden, te rekenen van 12 mei jl., te 's Gravenhage uitgewisseld worden (art. 14).

2. Afkoop van den Scheldetol en vermindering der loodsgelden op de Wester-Schelde.

De koning der Nederlanden doet voor altijd afstand van het krachtens traktaat van 19 april 1839 *geheven* scheepvaartregt op de Schelde en hare mondingen, tegen vergoeding eener som van f 17,141,640 (art. 1). Van die som wordt *betaald ⅓ terstond na de uitwisseling* der ratifikatiën en de twee overige derden in drie gelijke termijnen: 1 mei 1864, 1 mei 1865 en 1 mei 1866. De belgische regering kan die termijnen vervroegen (art. 2). Van de niet dadelijk betaalde sommen zal België 4 percent rente betalen (art. 3). De loodsgelden, tegenwoordig op de Schelde geheven, worden verminderd met 20 percent voor de zeilschepen, 25 percent voor de schepen die gesleept worden en 30 percent voor de stoomschepen; *de loodsgelden op de Schelde zullen nimmer hooger* kunnen zijn dan de loodsgelden die geheven worden aan de mondingen der Maas (art. 5). De ratifikatiën van *dit verdrag* zullen binnen vier maanden, te rekenen van 12 mei jl., te 's Gravenhage uitgewisseld worden (art. 6).

Uit de memorie van toelichting blijkt, dat deze zaak sedert september 1861 aanhangig was en toen, tot berekening van de afkoopsom, genomen was de gemiddelde opbrengst van den tol over de laatste 15 jaren, na aftrek van de beide hoogste en de beide laagste jaren, en berekend tegen den penning 20. Naar dien maatstaf zou de afkoopsom *ongeveer 11 millioen gulden bedragen hebben,* maar de belgische regering bood slechts 10 millioen. Het toenmalige nederlandsche goevernement kwam echter naderhand tot inzigt, dat 11 millioen nog veel te weinig zou zijn, en verlangde dus alleen eene berekening van het gemiddelde over de laatste 10 jaren, mede naar den penning 20, hetgeen de afkoopsom tot ongeveer 13 millioen opvoerde. Hierover leidden de onderhandelingen tot geen resultaat. Later werd eene som *van ruim 15 millioen,* zijnde het *middencijfer van* de laatste tien jaren, vermenigvuldigd met den penning 25, als afkoopsom geëischt, doch hierover zijn in 't geheel geene *onderhandelingen* gevoerd. Toen in 1862 de onderhandelingen weder werden opgevat, meende de tegenwoordige regering een geheel nieuwen grondslag voor het berekenen van de afkoopsom te moeten aannemen, namelijk de gemiddelde (steeds toegenomen) opbrengst der vijf laatste jaren, gekapitaliseerd tegen den penning 20 en uitleverende f 17,141,640, 't geen als eene billijke vergoeding beschouwd kon worden, *indien er niets werd gekort voor het door* België op 1,039,440 franks geschatte aandeel van de nederlandsche vlag in de afkoopsom. Het belgisch goevernement heeft ten slotte deze voorwaarden alle aangenomen.

3. Nederlandsch-belgisch handels- en scheepvaartverdrag.

Art. 1 kent *de behandeling der meest begunstigde vreemde* natie in de Nederlanden en hunne koloniën toe aan de belgische vlag en aan goederen uit België afkomstig of derwaarts bestemd. uitgezonderd wat betreft de bijzondere gunsten toegestaan of toe te staan in de nederlandsch-indische koloniën aan de aziatische natiën van den oosterschen archipel, voor den invoer der voortbrengselen van hun grond of nijverheid.

Bij art. 2 wordt gelijke gunstige behandeling aan de nederlandsche vlag en goederen in België toegekend, doch deze bepaling maakt geene inbreuk op de vroeger toegestane korting aan het *fransche zeezout;* en de katoenen garens en de wollen met katoen vermengde stoffen en de gedrukte katoenen stoffen van nederlandschen oorsprong zullen onderworpen zijn aan de overgangsbepalingen, op soortgelijke engelsche artikelen toegegaan bij het traktaat van 23 julij 1862.

Volgens art. 3 wordt het nederlandsch gedistilleerd per vat van 50 graden in België toegelaten: tot 1 oktober 1864 tegen 50 franks, en na dat tijdstip tegen 47,50 franks. Voor iederen graad boven de 50: vóór 1 oktober 1864 1 frank, en daarna 0,95 frank. Met 1 januarij 1864 zal het inkomend *regt op visch in België zijn: versche en zoutevisch* 4 franks de 100 ned. ponden, alle andere visch en stokvisch (uitgezonderd zeekreeften, oesters en andere schelpvisch) 1 frank de 100 ned. ponden. Een regt van 5 franks per 100 ned. pond zal bij uitvoer uit België naar Nederland geheven worden van de onvermengde wollen lompen.

Art. 4 bepaalt dat deze overeenkomst 10 jaren van kracht zal blijven, terwijl volgens art 5 de ratifikatiën binnen vier maanden, te rekenen van 12 mei jl., zullen uitgewisseld worden te 's Gravenhage.

De memorie van toelichting toont de voordeelen aan, die *uit dit traktaat zullen voortvloeijen voor den nederlandschen* handel, die nu ook genot zal krijgen van de aanzienlijke vermindering van invoerregten op vele artikelen, bij de traktaten van 1861 en 1862 aan Frankrijk en Engeland toegekend, terwijl nu tevens eene aanzienlijke vermindering van de invoerregten op visch in België verkregen is, waarop zoo dikwijls door belanghebbenden bij de visscherijen is aangedrongen en waarover zoo veel vruchtelooze onderhandelingen gevoerd zijn.

BUITENLAND.

Algemeen overzigt.

Er zijn in de geschiedenis van den dag oogenblikken, welke men tijdperken van overgang zou kunnen noemen, en waarin als het ware eene voorbereiding tot belangrijke gebeurtenissen plaats heeft. Een dergelijk tijdperk doorleven wij thans en slechts iets drukkends in den politieken atmosfeer van Europa toont ons dat de groote strijd tusschen beginselen slechts een oogenblik van wapenstilstand is ingetreden waarin men adem schept tot voorzetting der worsteling. Mexiko, Polen en Italië zijn echter nog voortdurend *in staat europesche uitbarstingen in het leven te roepen* en slechts oogenblikkelijk is dan ook deze verpoozing. Hebben wij derhalve heden slechts weinig belangrijks te melden, belangrijke gebeurtenissen worden voorbereid en de uitslag der verkiezingen in Frankrijk zal tot die voorbereiding weder niet weinig bijbrengen.

Die verkiezingen voor het wetgevend ligchaam namelijk zijn afgeloopen en hebben voor de oppositie een schitterend resultaat opgeleverd. De stoutste verwachting kon zich zulk een resultaat nauwelijks voorstellen. Te Parijs was de overwinning volkomen. De heer Thiers is gekozen met *11,112 stemmen tegen 9,857 die op den regerings-kandidaat,* den heer Devinck, zijn uitgebragt; de heer Emile Ollivier verkreeg 18,651 stemmen, terwijl zijn tegenstander, de heer Varin, er slechts 9,957 bekwam. Het getal stemmen waarmede voorts de heeren Picard, Jules Favre, Harvin, Darimon, Jules Simon en Eugène Pelletan gekozen zijn, is van niet minder beteekenis. In de 6e wijk, waar de oppositie verscheidene kandidaten had gesteld, is, wel is waar, nog geen *resultaat verkregen,* maar de heer Guéroult, hoofdredakteur van L'opinion nationale, heeft daar de betrekkelijke meerderheid erlangd. In Parijs is dus niet een *enkele der door de regering gestelde kandidaten gekozen.* In de departementen is de overwinning, hoewel aanzienlijk, minder volkomen. Te Marseille zijn de heeren Berryer en Marie, te Lyon de heer Henon gekozen; te Aix, Valenciennes, Charente en Strasbourg daarentegen heeft de oppositie nederlagen geleden. In laatstgenoemd kiesdistrikt heeft de heer Odilon Barrot het onderspit gedolven, terwijl de officiële kandidaat daar eene ontzettende meerderheid verkreeg.

Terwijl derhalve de verkiezingen in Frankrijk zijn afgeloopen, is in België de verkiezingsstrijd met heftigheid sedert eenige dagen aangevangen. *De minister* van binnenlandsche zaken heeft eene cirkulaire aan de kiezers uitgevaardigd om te wijzen op de omstandigheid dat het geheele kabinet voortdurend het vertrouwen der natie verdient. Terwijl België inwendig steeds bloeit en vooruitgaat zijn ook de buitenlandsche betrekkingen, volgens den minister, van vriendschappelijken aard. Met vertrouwen doet de belgische regering derhalve een beroep op de onafhankelijke en vrije kiezers, *overtuigd dat het bewijs van goedkeuring der gevolgde staat*kunde de regering zal versterken in het verlangen om de natie op den weg van een verstandigen vooruitgang te leiden en tot handhaving der staatsinstellingen, toeneming van

voorspoed en bevestiging van onafhankelijkheid alle pogingen in het werk te stellen.

Onder hetgeen wordt bijgebragt ter voorbereiding van belangrijke gebeurtenissen in Europa, behoort ook een besluit des konings van Pruissen, bij hetwelk het fransch waarschuwingsstelsel betrekkelijk de dagbladpers in Pruissen wordt ingevoerd. Het ministerie wordt door dit besluit, waarbij men zich op art. 63 der pruissische konstitutie beroept, bevoegd verklaard om na het geven van twee waarschuwingen de dagbladen, „wier taal het openbaar welzijn in gevaar brengt" tijdelijk of voor altijd op te heffen, terwijl het, dit noodig achtende, buitenlandsche dagbladen aan de grenzen in beslag kan doen nemen.

Terwijl de onderhandelingen van Oostenrijk, Engeland en Frankrijk met Rusland in plaats van een oorlogzuchtige tint te verkrijgen, die juist verliezen, schijnt de russische keizer toch de toekomst duister in te zien. Niet alleen worden alle berigten van wapening bevestigd maar heerscht er een koortsachtige spoed in de versterking van Cronstadt en der monden van de Newa.

Volgens een berigt uit Puebla te Londen ontvangen, hebben er weder belangrijke gevechten tusschen de fransche belegeraars en de belegerden plaats gehad. Bij beide hebben de mexikanen hunne positiën gehandhaafd en bij het tweede ruim 150 fransche zouaven krijgsgevangen gemaakt. Mededeelingen uit Parijs stellen het versterkingskorps, hetwelk weldra weder op transportschepen naar de mexikaansche gewesten zal worden overgevoerd, op niet minder dan 5000 man.

BETALING VAN COUPONS.

De coupons der certifikaten van ingeschrevene kapitalen ten laste van den Pauselijken staat, administratie van Henkelon & Vollenhoven, verschenen 1 januarij 1863, worden betaald: de coupons groot scudie 4,60 met f 11,05; dito groot scudi 5,— met f 12,01; dito groot scudi 9,60 met f 23,06; dito groot scudi 10 met f 24,09.

HANDELSBERIGTEN.

Graanmarkten enz.

AMSTERDAM 3 junij. Tarwe en gerst prijshoudend. Raapolie op zes weken f 49¼. Lijnolie op zes weken f 46¾.

Prijzen van effekten.

Amsterdam 3 junij.

Nederland.	Certifik. Werkelijke schuld	2½	pct.	63½
	dito dito dito	3	„	75⅜
	dito dito dito	4	„	—
	Aand. Handelmaatschappij	4½	„	147⅝
België.	Certifikaten bij Rothschild	2½	„	—
Rusland.	Obligatiën 1798/1816	5	„	101⅜
	Certifik. Hope & co.	4	„	—
	Oblig. dito 1855, 6de serie	5	„	90¼
	dito dito Leening 1860.	4½	„	91⅛
	Certifikaten	6	„	—
	Aand. spoorweg		„	204
Polen.	Schatkistobligatiën	4	„	76⅛
Oostenrijk.	Obligatien metalliek	5	„	63⅛
	dito 1847/1852	2½	„	—
	dito rente Amsterdam	5	„	83⅜
	dito nationale	5	„	67⅝
	Bank aktiën	3	„	—
Italië.	Leening 1861	5	„	66⅛
Spanje.	Obligatiën (binnenlandsche)	3	„	50¼
	dito	3 thans 2	„	47⅜
	Amortisable schuld		„	33¼
Portugal.	Obligatiën 1853	3	„	47¼
	dito 1856—1862	3	„	47
Griekenl.	dito (blaauwe)	5	„	30¼
Vereen.Stat.	dito (1874)	5	„	65¾
Mexiko.	dito	3	„	32⅜
Grenada.	dito (afgestempeld)	4½	„	15¾
Venezuela.	dito	2	„	24⅛

Coupons en losbare obligatien.

AMSTERDAM 1 junij. Metalliek f 25,60; Napels. f —,—; Diverse engelsche in £ f 11,70; Engelsche Port. f 11,70: Fransche f 55,50; Belgische f 55,62½; Pruissische f 34,50 Spaansche piasters f —,—; Spaansche coupons per fr. f —,— Hamburger Russen f 34,—; Russische in zilveren roebels f —,—; Poolsche in fl. f —,—; Nationale metalliek 28,10.

ADVERTENTIEN.

Middelburg 27 Mei 1863. Bevallen van een' ZOON M. E. WOLTERBEEK — VAN MARKEN.

Eenige kennisgeving.

Bevallen van eene DOCHTER L. C. H. WORRELL — DE BATS.

Middelburg, 30 Mei 1863.

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER J. J. M. DOORENBOS — BOEIJE.

Kleverskerke, 2 Junij 1863.

Heden overleed alhier, na een langdurig lijden, tot mijne diepe droefheid, mijn geliefde Echtgenoot H. PONSET, in den ouderdom van ruim 69 jaren.

Vlissingen, den 2 Junij 1863.

WED. H. PONSET, geb. HUBRECHTSE.

GENEESKUNDIGE SCHOOL.

Het Jaarlijksch **Examen** der Leerlingen zal gehouden worden op Donderdag en Vrijdag den 11 en 12 dezer, telkens aanvangende des namiddags ten één ure.

De Geneeskunstoefenaren hebben den vrijen toegang.

Namens de Commissie van Bestuur,
S. DOBBELAER DE WIND.

De Notaris TH. VAN UIJE PIETERSE zal, op Dingsdag 9 Junij 1863, des morgens ten 10 ure, in het STADS VERKOOPHUIS te **Vlissingen**, presenteren te verkoopen, eene groote partij

FIJN LAKEN EN MANUFACTUREN,

Broekstoffen, Dekens, Meubelchits, Tapijten, Karpetten, Damast, witte en gekleurde Katoenen, Neteldoeken, zeer fraaije Omslagdoeken, Dames Mantels, Zijden Linten, Kragen, Mouwen, Manchetten, Mans Overhemden en Boordjes, enz. Daags te voren te bezien.

STADS VERKOOPHUIS TE VLISSINGEN.

De Notaris D. UYTTENHOOVEN te Vlissingen zal op Dingsdag den 16 Junij 1863, des voormiddags ten 10 ure, presenteren te verkoopen:

EEN NETTEN EN ZINDELIJKEN INBOEDEL

bestaande in: Canapé's, Secretaire, Mahoniehouten en andere Stoelen, Voltaire, Toilet-Commodes, Linnenkast, ronde en andere Tafels, Pendules, staande Klok, Spiegels, gegoten en geslagen Cuisinières, Glas- en Aardewerk, Beddengoed, gemaakt Goud- en Zilverwerk; eene groote partij **Straat-Lantarens** en hetgeen meer zal worden gepresenteerd. — Daags te voren voor een ieder te zien.

Bij dezen Verkoop Goederen willende bijbrengen, vervoege men zich bij den

Ondernemer van Verkoopingen
D. BUCHEL.

BELANGRIJKE VERKOOPING TE GOES.

Op **Woensdag** den **17 Junij** 1863, des voormiddags ten elf ure, in het Logement DE KOORNBEURS te **Goes**, zullen de Eigenaren publiek presenteren te

VERKOOPEN:

den in 1856 nieuw bedijkten

EGBERT-PETRUS-POLDER,

bestaande in

WOONHUIS, PAARDENSTALLING, SCHUUR en **53** Bunders, **02** Roeden, **60** Ellen Grond, zijnde uitmuntend **BOUWLAND** en **Tiendenvrij**, staande en gelegen in de Gemeente van Wolphaartsdijk.

Inlichtingen te bekomen bij de Notarissen E. P. LENSHOEK te Wolphaartsdijk en J. G. RISSEEUW te Goes.

OPENBARE VERKOOPING door den Notaris WOUTERSEN, Vrijdag den 19 Junij 1863, 's namiddags ten 2 ure, te **Domburg**, in de Herberg bij HUB. PASSENIER, van **het HUIS, SCHUUR** en gevolgen, bewoond geweest door de Weduwe ADR. v. D VAATE. Op uitgezette Kaarten, bij gezegden Notaris verkrijgbaar, nader aangewezen.

VERKOOPING in de **BANK VAN LEENING** te **Middelburg**, op Woensdag den 1sten Julij 1863, tegen dadelijke betaling, van de openstaande PANDEN beleend in de maanden Januarij, Februarij en Maart 1862, en afdoening van Rente tot op Vrijdag den 19 Junij 1863.

Op Maandag te voren, van 10 tot 2 ure, voor een ieder te bezigtigen: Ingang Heerenstraat.

UIT DE HAND TE KOOP

om dadelijk te aanvaarden

een **HOFSTEEDJE** met **Erf** en **Tuin**, staande en gelegen op ongeveer een uur afstand van GOES, waarbij in Pacht kunnen volgen ongeveer 50 à 60 Gemeten **Bouwland, Weide** en **Boomgaard**, met de daarop staande Vruchten. — Franco te bevragen onder de letter **J.** aan het Bureau der *Goessche Courant*.

TE KOOP een **GAFFELSCHIP**, groot 80 Ton, met of zonder Inventaris, bij J. KEULEMANS te Niel, bij Boom (in Belgie). Adres J. E. CIKARDIE, Commissionair te Middelburg.

C. DE WOLFF **is verhuisd** uit de 's Gravenstraat naar de Pottenmarkt, K 173. Beveelt zich minzaam in ieders gunst en rekommandatie.

IEMAND te **Vlissingen**, van onbesproken gedrag, de Nederduitsche taal magtig en eene nette vlugge hand schrijvende, vraagt zich gaarne, liefst ten zijnen huize, met eenige administratieve werkzaamheden belast. Adres, onder lett. A, bij den Boekhandel Z. DE BUISONJE aldaar.

De echte **Berger LEVERTRAAN** van de Heeren LOBRY & PORTON, welke steeds door den Hoogleeraar MULDER te Utrecht wordt onderzocht, is voortdurend te bekomen bij de ondergeteekenden, à 70 cent de heele en 35 cent de halve Flesch.

W. P. VAN DE KAMER, te Middelburg.
M. J. DE LOOZE, te Zierikzee.

In de Steden dezer Provincie, waar nog geen **Depot** gevestigd is, worden **DEPOTHOUDERS** gevraagd. Adres franco bij den Apotheker W. P. VAN DE KAMER.

SLIJM- EN MAAGPILLEN.

Deze PILLEN, die sints vele jaren met het beste gevolg tegen de SLIJM en als MAAG VERSTERKEND gebruikt worden, door hare zachte werking de SPIJSVERTERING BEVORDEREN, bijzonder goed tegen de GAL en ZEER ZACHT LAXEREND zijn, zijn tegen 32½ cent het Doosje, met Berigt van het gebruik, verkrijgbaar door tusschenkomst van de Heeren:

Bergen op z. J. P. Verlinden. Goes, J. A. Le Cointre. Hontenisse, P. Dronkers. Hoofdplaat, L. Lippens. Hulst, J. Nederveen. Middelburg, W. P. v. d. Kamer. Neuzen, S. van Bellanus. Sluis, P. E. Mets. Tholen, Wed. v. Rijssel & Zoon. Vlissingen, P. Lagaay. Zierikzee, J. Bal Cz.

Drie Knechts benoodigd bij A. WILLEMSE, Timmerman te Oost-Souburg.

Door ziekte terstond een **Bakkersknecht** benoodigd bij C. M. DE NEEF, 's Gravenstraat.

TERSTOND eene **Noodhulp** benoodigd die met den Pot kan omgaan, bij Mevrouw SLOTEMAKER te CATS. Adres Dam, wijk G no. 33.

Eene **Meid** benoodigd. Adres bij den Boekv. HOUPT.

DE GLOBE.

ALBUM

VAN BUITENLANDSCHE LETTERVRUCHTEN.

Het tweede deel van de twee tijdschriften, welke thans onder bovenstaanden titel vereenigd het licht zien, bevat de volgende stukken:

Het chinesche leven, inzonderheid te Kanton; door W. Reinhold, in Westermann's Monats-Hefte.

De fransche maatschappij in de achttiende eeuw; door Ed. Scherer, in Le temps.

Het vervaardigen van stalen pennen. (Chamber's Journal.)

Frankrijks marine.

België. (Quarterly review).

De engelsche spoorwegen. (Quarterly review).

De dageraad der vrijheid. Invloed van den burgeroorlog in Amerika op de slavernij der negers (E. Reclus, in de Revue des deux mondes).

De onderaardsche spoorweg te Londen.

De ondergang der slavernij in de slavenstaten van Noord-Amerika. (Naar E. Reclus in de Revue des deux mondes.)

Een engelsch bisschop. (The athenaeum.)

Het petroleum. (Unsere Tage.)

Italiaansche bijgeloovigheid. (Story, in Roba di Roma.

De italiaansche partijen in Duitschland. (Augsburgsche Allgemeine Zeitung.)

De uitgave geschiedt bij DE GEBROEDERS ABRAHAMS te MIDDELBURG, naar verkiezing der inteekenaren in maandelijksche afleveringen of driemaandelijksche deelen. De prijs per jaar is f 6,—.

ZOMER-CONCERTEN in het **Schuttershof**.

EERSTE CONCERT, Donderdag 11 Junij aanstaande.

Zij die verlangen Lid te worden, gelieven zich daartoe schriftelijk aan te melden bij

M. G. N. DE STOPPELAAR.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in Junij.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Donderdag	4	's morg.	5 ure.	Vrijdag	5	's morg.	10,30
Vrijdag	5	„	6	Zaturdag	6	„	10,30
Zaturdag	6	„	6	Zondag	7	„	10,30
Zondag	7	„	6	Maandag	8	„	10,30
Maandag	8	„	5	Dingsdag	9	's midd.	12 ure
Dingsdag	9	„	5	Woensdag	10	„	12
Donderdag	11	„	7,30	Vrijdag	12	namidd.	2
Vrijdag	12	„	9	Zaturdag	13	's morg.	6
Zaturdag	13	„	10	Zondag	14	„	6
Zondag	14	„	10,30	Maandag	15	„	7
Maandag	15	„	11,30	Dingsdag	16	„	7
Dingsdag	16	's midd.	12	Woensdag	17	„	8,30

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.